

# Skolbiblioteksplan 2026/27

Utbildning

Dnr: 2026/93

Bildningsnämnden

**Dokumenttitel:** Skolbiblioteksplan 2026/27

**Typ av styrdokument:**

**Beslutad av:**

**Datum och beslutsparagraf:**

**Diarienummer:** 2026/93

**Gäller för:**

**Giltighetstid:**

**Senast reviderad:**

**Ersätter:**

**Dokumentansvar:**

# Innehåll

|                                                                |   |
|----------------------------------------------------------------|---|
| Skolbiblioteksplan läsåret 2026/27 .....                       | 4 |
| Inledning.....                                                 | 4 |
| Skollagens skrivningar .....                                   | 4 |
| Skolbibliotekets uppdrag.....                                  | 4 |
| Samarbete med rektorer och lärare .....                        | 5 |
| Tillgänglighet och utbud.....                                  | 5 |
| Övrigt stöd.....                                               | 5 |
| Aktivitetsplan för Skolbibliotek.....                          | 6 |
| Bilaga 1 Skollagens skrivningar om skolbibliotek .....         | 7 |
| Bilaga 2 Organisatoriska förutsättningar läsåret 2026-27 ..... | 8 |
| Bilaga 3 Utdrag ur bibliotekslag (2013:801).....               | 9 |

# Skolbiblioteksplan läsåret 2026/27

## Inledning

Skolbiblioteket är en central del av skolans pedagogiska verksamhet och spelar en viktig roll i elevernas lärande och kunskapsutveckling. Genom att erbjuda tillgång till litteratur och digitala resurser bidrar skolbiblioteket till att stärka elevernas språkutveckling, läslust och informations- och mediekompetens.

Denna skolbiblioteksplan syftar till att tydliggöra skolbibliotekets funktion, mål och arbetssätt i relation till skolans övergripande uppdrag. Planen ska fungera som ett stöd i undervisningen och främja ett aktivt samarbete mellan skolbibliotekarier och lärare.

Genom ett välfungerande skolbibliotek ges alla elever möjlighet att utveckla ett livslångt lärande, kritiskt tänkande och en förmåga att navigera i ett informationsrikt samhälle.

## Skollagens skrivningar

Varje skolhuvudman ansvarar för att det finns en skolbiblioteksplan.

Lagändringarna från 1 juli 2025 betonar att skolbiblioteket ska vara en aktiv del av undervisningen och bemannas av personal med rätt kompetens för att stötta elevernas språkutveckling och digitala källkritik.

Enligt lagen är ett skolbibliotek en pedagogisk resurs som definieras: "En samlad och ordnad verksamhet med ett utbud av både analoga (tryckta) och digitala medier". Skolbiblioteket ska vara målgruppsanpassad och ställas till både lärares och elevers förfogande för att användas direkt i undervisningen. Eleverna ska ha tillgång till skolbiblioteket på sin egen skolenhet.

Utöver de allmänna målen i bibliotekslagen (länk) har skolbiblioteket två specifika lagstadgade uppdrag. Det handlar om att främja elevernas läsande och stärka medie- och informationskunnighet (MIK).

Skollagen ställer nu tydligare krav på att biblioteket ska fungera i praktiken genom att skolbiblioteken ska vara bemannade i den utsträckning som krävs för att faktiskt nå målen med läsförmedling och medie- och informationskompetens.

Huvudmannen ska sträva efter att anställa personal med examen inom biblioteks- och informationsvetenskap alternativt annan relevant högskoleutbildning.

## Skolbibliotekets uppdrag

- **Språklig förmåga och digital kompetens:** Genom aktivt arbete med läsförmedling insatser och medie- och informationskunnighet (MIK) ges eleverna verktygen att navigera i ett digitaliserat samhälle.
- **Det kompensatoriska uppdraget:** Skolbiblioteket utjämnar socioekonomiska skillnader genom riktade insatser samt tillgång till ett kvalitativt bokbestånd av litteratur och medier i en lärmiljö som främjar lärande med utbildad personal.
- **Systematiskt kvalitetsarbete genom samverkan:** Genom att integrera skolbiblioteket i skolans systematiska kvalitetsarbete skapas goda förutsättningar för att utveckla utbildningen och stärka kvaliteten i undervisningen.

## Samarbete med rektorer och lärare

Samarbetet mellan skolbibliotekarien och lärarna är en förutsättning för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av undervisningen och bidra till elevernas lärande. Detta samarbete sker på flera nivåer i det dagliga och långsiktiga arbetet:

- Skolbibliotekarien planerar in kommungemensamma och riktade aktiviteter i dialog med rektorn i skolans årshjul, vilket skapar en struktur för samarbetet med lärarna.
- Rektor bokar in möten med skolbibliotekarien vid minst två tillfällen per läsår för planering och uppföljning av riktade insatser och aktiviteter i skolbiblioteksplanen.
- Rektor skapar förutsättningar för samplanering och genomförande mellan skolbibliotekarier och lärare.

## Tillgänglighet och utbud

Hammarö kommuns skolbibliotek ska erbjuda ett målgruppsanpassat utbud.

- **Medieutbud:** Fokus är på tryckt litteratur för att främja elevernas läsintresse och läsförmåga inom olika genrer. Utöver tryckt litteratur finns även den digitala tjänsten Polyino. I Skolbiblioteket i åk 7-9 finns även poddstudios.
- **Inkludering och tillgänglighet:** Verksamheten ska särskilt uppmärksamma elever med funktionsvariationer, nationella minoriteter och elever med annat modersmål.
- **Bokbestånd:** Genom löpande inköp och systematiskt gallringsarbete hålls beståndet aktuellt och relevant för eleverna.

## Övrigt stöd

- **Demokrati och bildning:** Genom att verka för fri åsiktsbildning och erbjuda ett allsidigt utbud av genrer och titlar, bidrar skolbiblioteket till elevernas demokratiska utveckling.
- **Kompensatoriska uppdraget:** Skolbiblioteket ska vara en integrerad del av skolans undervisning och kvalitetsarbete för att kompensera för skillnader i elevernas olika förutsättningar och bakgrund. Rektor ger uppdrag utifrån identifierade behov.
- **Klassuppsättningar:** kommungemensamma klass- och gruppuppsättningar samt lärarhandledningar finns tillgängligt.
- **Modersmål:** Utbudet anpassas efter elevernas behov i dialog med samordnare för språkenheten.
- **Minoritetsspråk:** Barn- och ungdomslitteratur på minoritetsspråken är under uppbyggnad i skolbiblioteken.
- **Legimus:** Skolbiblioteken ansvarar för information och stöd kring Legimus samt registrering av elevkonton, vilket säkerställer att elever med funktionsvariationer får tillgång till anpassad litteratur.

- **Skolbibliotek i "Teams":** Lärare har tillgång till en digital samlingsplats om Skolbibliotek där exempelvis handledningar, boklistor, pedagogiska läsaktiviteter och MIK-material finns att tillgå.
- **Informationsbrev:** Månadsbrev från skolbibliotekarier skickas ut till samtliga skolor med inspirerande och intressant information om vad som är på gång inom skolbiblioteksverksamheten.

## Aktivitetsplan för Skolbibliotek

Denna plan beskriver en progression där elevens lärande byggs upp systematiskt. Planen säkerställer även den minsta gemensamma nämnare för en likvärdig utbildning genom ett antal riktade aktiviteter i undervisningen som erbjuds i respektive årskurs.

| Målgrupp                       | Aktivitet                                                   | Ansvarig                                                            | Tidpunkt                           |
|--------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Fritidshem</b>              | Läspromenad under lov                                       | Skolbibliotekarier (material),<br>Fritidspersonal<br>(genomförande) | Höst-, jul-, sport-<br>och påsklov |
| <b>Anpassad<br/>grundskola</b> | Digital läsfrämjande<br>aktivitet                           | Skolbibliotekarie                                                   | Varje vecka                        |
| <b>Förskoleklass</b>           | Bekanta sig med<br>skolbibliotek                            | Skolbibliotekarier                                                  | Under läsåret                      |
| <b>Åk 1</b>                    | Orientering: Genrer och<br>hitta i biblioteket              | Skolbibliotekarier                                                  | Under läsåret                      |
| <b>Åk 2</b>                    | Baskunskaper i källkritik<br>(2 tillfällen)                 | Lärare och skolbibliotekarie                                        | Under läsåret                      |
| <b>Åk 3</b>                    | Sökjakten (läsfrämjande)                                    | Skolbibliotekarier                                                  | Hösttermin                         |
| <b>Åk 5</b>                    | Källkritik, källtillit och<br>sociala medier (3 tillfällen) | Lärlarlag och skolbibliotekarie                                     | Under läsåret                      |
| <b>Åk 5</b>                    | Gemensam bok och<br>författarbesök,<br>Kulturgarantin       | Kulturenhet, lärare och<br>skolbibliotekarier                       | Under läsåret                      |
| <b>Åk 7</b>                    | Intro till skolbibliotek                                    | Skolbibliotekarier                                                  | Aug-sept                           |
| <b>Åk 8</b>                    | Gemensam bok och<br>författarbesök,<br>Kulturgarantin       | Kulturenhet, lärare och<br>skolbibliotekarier                       | Under läsåret                      |
| <b>Åk 7-9</b>                  | Informationssök i samband<br>med faktatexter                | Lärlarlag och skolbibliotekarie                                     | Vid behov                          |

# Bilaga 1 Skollagens skrivningar om skolbibliotek

## 2 kap. Huvudmän och ansvarsfördelning

### Tillgång

**24 a §** /Upphör att gälla U:2026-07-01/ Eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten.

Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhandahållas

- på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller
- genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en huvudman för ett folkbibliotek. Lag (2024:1072).

**24 a §** /Träder i kraft I:2026-07-01/ Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten.

Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhandahållas

- på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller
- genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en huvudman för ett folkbibliotek. Lag (2025:729).

### Ändamål

**24 b §** Utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Lag (2024:1072).

### Biblioteksplaner

**24 c §** Varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås.

En kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen (2013:801).

Om huvudmannen avser att med tillämpning av 24 a § tredje stycket tillhandahålla skolbiblioteksverksamheten för en skolenhet på en annan plats än på den egna skolenheten ska även detta och de särskilda skälen anges i biblioteksplanen. Lag (2024:1072).

### Bemanning

**24 d §** Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås.

Varje huvudman ska sträva efter att för skolbiblioteksverksamheten anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning. Lag (2024:1072).

## Bilaga 2 Organisatoriska förutsättningar läsåret 2026-27

Totalt 400 % tjänst, varav 320 % är finansierat via statsbidrag. Här följer fördelning av de fyra tjänsterna i organisationen som inkluderar grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

| Skola                                  | Elever-antal | Fördelning av tjänst | Socio-ekonomiskt Index 24/25 | Skol-bibliotekarie   |
|----------------------------------------|--------------|----------------------|------------------------------|----------------------|
| Hammarlundens skola (öst och väst) F-6 | 656          | 60                   | Väst 39,3<br>Öst 41,3        | Anna Grefbäck        |
| Bärstadsskolan (F-2 och 3-6)           | 493          | 40                   | F-2 42,1<br>3-6 38,8         | Anna Grefbäck        |
| Total tjänst                           |              | 100                  |                              |                      |
| Hammarlundens skola (nord och syd) 7-9 | 496          | 40                   | 40,6                         | Elin Précenth        |
| Götetorps skola F-6                    | 338          | 60                   | 52,2                         | Elin Précenth        |
| Total tjänst                           |              | 100                  |                              |                      |
| Mörmoskolan 7-9 + anpassad grundskola  | 262+10=272   | 60                   | 98,1                         | Evelina Ribaeus Beri |
| Hammarlundens skola 7-9 (nord och syd) | 496          | 40                   | 40,6                         | Evelina Ribaeus Beri |
| Total tjänst                           |              | 100                  |                              |                      |
| Mörmoskolan F-3                        | 195          | 50                   | 112,8                        | Hanna Othelius       |
| Mörmoskolan 4-6 + anpassad skola       | 153+12=165   | 50                   | 112,8                        | Hanna Othelius       |
| Total tjänst                           |              | 100                  |                              |                      |

Beslut taget 2026-04-30 om denna organisation och gäller från 2026-08-03 tills vidare.

## Bilaga 3 Utdrag ur bibliotekslag (2013:801)

Departement/myndighet: Kulturdepartementet

Utfärdad: 2013-10-31

Här följer de paragrafer i bibliotekslagens skrivningar där skolbiblioteket nämns.

Tillämpningsområde

**1 §** I denna lag finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Ändamål

**2 §** Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Ansvarsfördelning

**3 §** Bibliotekshuvudmän är kommunerna, regionerna, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.

1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, regioner, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).

Prioriterade grupper

**4 §** Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

**5 §** Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Skolbibliotek

**10 §** För skolbibliotek finns utöver vad som gäller enligt denna lag ytterligare bestämmelser i 2 kap. 24 a-24 d §§ skollagen (2010:800). Lag (2024:1073).

Samverkan

**14 §** I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

## Biblioteksplaner

**17 §** Kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. *Lag (2019:961).*

## Uppföljning

**18 §** Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.